

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Паве Радана 32А
Телефон/факс: (051) 311-532, 302-708
Internet: <http://www.slglasnik.org>
E-mail: slglasnikrs@blic.net
slgl.finance@blic.net

Петак, 29. септембар 2006. године
БАЊА ЛУКА
Број 95 Год. XV

Жиро-рачуни: НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Zepher комерц банка АД Бања Лука
567-162-10000010-81
Нова бањалучка банка АД Бања Лука
551-001-00029639-61

1408

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 174., члана 179. ст. 1. и 2. и члана 248. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 22/05 и 32/06), а након разматрања Тромјесечног извјештаја о сарадњи са Међународним судом за ратне злочине почињене на подручју бивше Југославије са сједиштем у Хагу за период од 1. јануара до 31. марта 2006. године, Народна скупштина Републике Српске, на Тридесет шестој сједници, одржаној 15. јуна 2006. године, донијела је сљедеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Народна скупштина Републике Српске задужује Владу Републике Српске да за наредно засједање припреми и у процедуру проследи Информацију о почињеним ратним злочинима над српским становништвом у подручју Брода, Дервенте, сарајевске регије, Бирча, Крајине и цијеле територије Босне и Херцеговине.

2. Задужује се Влада Републике Српске да информисе Народну скупштину Републике Српске о ексумацији масовне гробнице у Броду чији су скелети прошле године одвезени у Федерацију Босне и Херцеговине и да одговори да ли су хашки истражиоци укључени у овај случај и, ако нису, зашто нису и шта се предузима на процесуирању ратних злочина над српским становништвом.

3. Народна скупштина Републике Српске задужује Републички секретаријат за односе са Међународним кривичним судом у Хагу и истраживање ратних злочина да за сљедећу сједницу Народне скупштине достави Информацију о судбини документације достављене истражиоцима Хашког трибунала о страдању дервентских Срба 1992. године у логорима у Дервенти. Поменута документација је у више наврата достављана истражиоцима Хашког трибунала.

4. Ови закључци ступају на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-762/06
15. јуна 2006. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

1409

Народна скупштина Републике Српске, у тумачењу Споразума, усваја

ПРЕПОРУКЕ

О МОДЕЛУ БУДУЋЕ ПОЛИЦИЈСКЕ СТРУКТУРЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

1. Дирекција за спровођење реструктурирања полиције (у даљем тексту: Дирекција) није формирана на бази Споразума и треба је одмах реорганизовати тако да

Република Српска буде у њој, а прије свега у Управном одбору Дирекције, заступљена у складу с усвојеним Споразумом, по којем је Дирекција "заједнички споразумни привремени орган споразумних страна". Народна скупштина осуђује игнорантски однос Савјета министара Босне и Херцеговине према вишеструким упозорењима из Републике Српске на неадекватан састав и прописане процедуре у Управном одбору. Народна скупштина Републике Српске, тумачећи Споразум, упућује Влади Републике Српске захтјев да као извршна страна од Савјета министара Босне и Херцеговине одмах тражи доношење нове одлуке и реструктурирање Дирекције, на основама Споразума.

2. Имајући у виду члан 1.3 Анекса 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, те одредбе важећих Устава Босне и Херцеговине и устава ентитета и кантона о надлежностима, коминике Управног одбора Савјета за имплементацију мира из Брисела, од 3. фебруара 2005. године, као и преамбулу Споразума, Народна скупштина разумије да је јасно прописано и усвојено да се "реформама може ићи даље само консензусом, прије фазе имплементације", те зато сматрамо неприхватљивом сваку одлуку донесену на било ком нивоу која не укључује мишљења и ставове представника из Републике Српске.

3. Народна скупштина Републике Српске разумије:

3.1. да ће на нивоу Босне и Херцеговине постојати један закон који ће регулисати питања полицијске структуре у Босни и Херцеговини,

3.2. да ће на нивоу Босне и Херцеговине бити усвајан такав буџет за полицијске снаге који ће:

а) бити сачињен на основу приједлога из полицијских подручја,

б) бити усвајан у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине,

в) бити имплементиран дијелом путем буџета Босне и Херцеговине, за полицијске структуре на нивоу Босне и Херцеговине, а дијелом кроз буџете ентитета / кантона / полицијских подручја, за полицијске снаге на територији истих;

3.3. да ће полицијска структура у Босни и Херцеговини бити организована са јасно додијељеним функцијама и структурама на државном нивоу, али и јасно прописаним и организованим структурама и надлежностима у ентитетима / кантонима / полицијским подручјима. Подјела надлежности и структура уважаваће најбоља европска искуства и административно-територијално уређење Босне и Херцеговине, као сложене државне заједнице.

Полазећи од Споразума о реструктурирању полицијских структура у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Споразум), који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на засједању 5. октобра 2005. године,

Уважавајући и раније ставове и закључке Народне скупштине Републике Српске о реформи полицијских структура у Босни и Херцеговини,

Опредјељена за реформу полицијских структура у Републици Српској и Босни и Херцеговини,

Подржавајући пут Босне и Херцеговине ка Европској унији,

Свјесна услова које је Европска унија поставила у фази прије и у току преговора о Споразуму о стабилизацији и придруживању,

С обзиром да се реформом полиције дефинише и треба имплементирати животна и свакодневно присутна структура, на читавом подручју Републике Српске и Босне и Херцеговине и да, као таква, мора имати широку друштвену подршку за практичан успјех реформе,

Цијенећи да је једна од најозбиљнијих препрека ефикасном функционисању полицијских структура у Босни и Херцеговини нерационалан начин организовања полицијских снага и министарства унутрашњих послова у Федерацији Босне и Херцеговине, са чим се у организационом смислу не може упоређивати систем у Републици Српској,

Вјерујући да је једини могући метод у предлагању и усвајању реформе на бази консензуса релевантних субјеката у Босни и Херцеговини, а не на мајоризацији или наметању рјешења,

Процјењујући актуелни тренутак у реформи и проблеме настале формирањем и функционисањем Управног одбора Дирекције за спровођење реструктурирања полиције у Босни и Херцеговини и усвајањем Мишљења о моделу полицијске структуре у Босни и Херцеговини, од стране истог 3. маја 2006. године,

Имајући у виду и да су, усвајањем нових закона, формиране структуре специјалних одјељења судова и тужилаштва у Републици Српској, које морају имати адекватну, конзистентну и кореспондентну подршку полицијских структура на истом подручју,

Сматрајући да је потребно ставове о основним питањима разјашњавати у раној фази и прије него коначни приједлози закона и других аката буду припремљени и предложени,

Као одговоран и надлежан субјекат у разговорима о реформи, на основама важећег Устава Босне и Херцеговине и Устава Републике Српске, на основу чл. 174. и 177. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 22/05 и 32/06), на Тридесет четвртој сједници, одржаној 10. маја 2006. године;

3.4. да је организација и успостављање нових локалних полицијских подручја на принципима функционалности и ефикасности неопходно и да се може реализовати искључиво у оквиру постојеће ентитетске територијалне дефинисаности одређене Дејтонским мировним споразумом, укључујући и посебан статус полицијског подручја Дистрикта Брчко, у складу с Арбитражном одлуком;

3.5. да је, ради елиминације политичких утицаја на оперативни рад полиције:

3.5.1. неопходно и потребно успостављање цивилног надзора над полицијом преко Надзорних вијећа грађана ради институционалног дефинисања обавезног утицаја локалне заједнице на оперативне приоритете и оцјену рада полиције на локалном подручју;

3.5.2. неопходно уредити обавезан степен парламентарног надзора полиције како на нивоу Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, тако и на нивоу парламената који обухватају поједина полицијска подручја;

3.5.3. неопходно уредити посебне процедуре избора и именовања оперативних полицијских службеника, нарочито на највишем оперативном нивоу руковођења и

упрavljaња полицијским структурама и операцијама, које ће елиминисати избор и именовања према политичким критеријумима, а афирмисати искључиво професионалне критеријуме;

3.6. да знамења полицијских снага на подручју Републике Српске укључују и знамења Републике Српске;

3.7. да је сједиште полицијских снага у Босни и Херцеговини у Бањој Луци;

3.8. да се, и при новој структури полицијских снага у Босни и Херцеговини, морају јасно прецизирати улога и надлежности Министарства унутрашњих послова Републике Српске.

4. Народна скупштина Републике Српске тражи од Владе Републике Српске да ове приједлоге пренесе Савјету министара Босне и Херцеговине, а путем именованих представника, и Дирекцији и другим споразумним странама и затражи да се на бази њих одмах приступи промјенама у Дирекцији, припреми закона, подзаконских аката и динамике полицијске реформе у Босни и Херцеговини.

5. Ове препоруке ступају на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-543/06
10. маја 2006. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

1410

На основу члана 4. став 2. Закона о акцијском фонду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 56/06), члана 4. став 2. Закона о Фонду за реституцију Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 56/06) и члана 34. став 1. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97 и 3/98), Влада Републике Српске, на сједници од 14. септембра 2006. године, донијела је

УРЕДБУ

О МЕТОДОЛОГИЈИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ НЕТО ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ АКЦИЈСКОГ ФОНДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ФОНДА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1 - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Уредбом о методологији за утврђивање нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске (у даљем тексту: Уредба) прописују се методологија за утврђивање вриједности основног капитала и израчунавање нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске (у даљем тексту: Фонд).

Члан 2.

Нето вриједност имовине Фонда израчунава се мјесечно тако да се вриједност укупне имовине умањи за износ обавеза и резервисања Фонда.

Члан 3.

Утврђивање вриједности имовине и обавеза Фонда, као и израчунавање нето вриједности имовине Фонда врши Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске, који и обавља послове депозитара Фонда (у даљем тексту: Депозитар).

Члан 4.

(1) Депозитар је обавезан саставити Извјештај о утврђивању вриједности имовине и обавеза и израчунавању нето вриједности имовине Фонда (у даљем тексту: Извјештај).

(2) У Извјештају се, уз сваки облик имовине Фонда, наводи начин вредновања који се документује одговарајућим прилозима.

Члан 5.

Извјештај, из члана 4. ове уредбе, обавезно се доставља Надзорном одбору Инвестиционо-развојне банке Републике Српске, најкасније у року од пет дана од истека последњег дана периода за који се врши израчунавање.

Члан 6.

(1) Инвестиционо-развојна банка Републике Српске (у даљем тексту: Банка) је обавезна да Депозитару благовремено достави сву документацију потребну за израчунавање нето вриједности имовине Фонда.

(2) Банка је одговорна за тачност података и потпуност документације из претходног става.

(3) Депозитар је одговоран за тачност и потпуност Извјештаја из члана 4. ове уредбе.

II - УТВРЂИВАЊЕ ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ ФОНДА

Члан 7.

(1) Утврђивање вриједности имовине Фонда врши се за сваки облик имовине појединачно.

(2) Утврђивање вриједности хартија од вриједности у имовини Фонда врши се за сваку врсту појединачно, по емитентима и класама.

(3) Имовина Фонда вреднује се у складу са овом уредбом, Међународним рачуноводственим стандардима и другим рачуноводственим прописима.

Члан 8.

(1) Обичне акције које су уврштене на берзанску котацију вреднују се по последњем службеном курсу.

(2) Обичне акције којима се тргује на берзи методом континуираног трговања вреднују се по просјечној тржишној цијени која се израчунава као пондерисана аритметичка средина цијена свих закључених трансакција том акцијом, обављених у периоду за који се врши израчунавање нето вриједности имовине Фонда.

Члан 9.

(1) Акције које не испуњавају услове, из члана 8. ове уредбе, вреднују се по просјечној тржишној цијени, под условом да у периоду за који се врши израчунавање нето вриједности имовине Фонда обим промета износи најмање 1% од укупног броја тих акција у оптицају, укључујући и пријављене блок послове.

(2) Под акцијама у оптицају из претходног става сматра се укупан број емитованих акција умањен за број сопствених акција у посједу емитента.

(3) Тржишна цијена, из става 1. овог члана, израчунава се као пондерисана аритметичка средина цијена свих закључених трансакција том акцијом, обављених у периоду за који се врши израчунавање нето вриједности имовине Фонда.

Члан 10.

(1) Акције које не испуњавају услове из чл. 8. и 9. ове уредбе вреднују се по набавној или коригованој књиговодственој вриједности, узимајући нижу.

Члан 11.

Набавна вриједност обичних акција представља износ плаћен продавцу.

Члан 12.

(1) Књиговодствена вриједност обичних акција се добије када се укупни капитал акционарског друштва подијели са бројем акција у оптицају на дан састављања извјештаја емитента.

(2) Вриједност капитала из претходног става израчунава се тако да се пословна актива умањи за укупне обавезе и резервисања. Износи се преузимају из последњег годишњег финансијског извјештаја емитента, односно последњег ревидираног годишњег извјештаја, ако је емитент обавезан да врши ревизију.

(3) Књиговодствена вриједност утврђена на начин из ст. 1. и 2. овог члана коригује се за просјечан дисконтни фактор остварен на слободном берзанском тржишту у последњих 12 мјесеци од дана израчунавања нето вриједности.

(4) Просјечан дисконтни фактор из става 3. овог члана израчунава се као однос укупне тржишне вриједности слободног берзанског тржишта и укупне књиговодствене вриједности свих акција прометованих на слободном берзанском тржишту у периоду из става 3. овог члана.

(5) Тржишну вриједност из става 4. овог члана представља сума производа просјечне пондерисане цијене акција и укупног броја акција у оптицају предузећа чијим акцијама се трговало на слободном берзанском тржишту у периоду из става 3. овог члана.

(6) Коригована књиговодствена вриједност добија се тако да се књиговодствена вриједност множи са утврђеним дисконтним фактором из става 4. овог члана.

Члан 13.

Процијењена вриједност акција акционарског друштва над којим је покренут поступак стечаја или ликвидације, односно код којег се не располаже подацима из финансијских извјештаја јесте нула.

Члан 14.

На процјену вриједности удјела у друштвима са ограниченом одговорности сходно се примјењују одредбе чл. од 10. до 13. ове уредбе.

Члан 15.

(1) Обвезнице се вреднују по неотплаћеној номиналној вриједности, помноженој берзанским курсом или курсом других уређених јавних тржишта на дан обрачуна, уз приписивање припадајуће камате, у складу са одлуком о емисији обвезница.

(2) Обвезнице којима се не тргује на берзи или другим уређеним јавним тржиштима вреднују се по неотплаћеној номиналној или набавној вриједности, тако да се узима нижа вриједност, уз приписивање припадајуће камате, у складу са одлуком о емисији обвезница.

(3) Приоритетне акције са фиксном дивидендом третирају се као обвезнице.

Члан 16.

Остала имовина Фонда се вреднује у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и другим рачуноводственим прописима.

III - УТВРЂИВАЊЕ ВРИЈЕДНОСТИ ОБАВЕЗА ФОНДА

Члан 17.

Утврђивање вриједности обавеза Фонда врши се за сваку врсту обавезе појединачно.

Члан 18.

Обавезе Фонда се вреднују у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и другим рачуноводственим прописима.

IV - НЕТО ВРИЈЕДНОСТ ИМОВИНЕ ФОНДА

Члан 19.

Мјесечна нето вриједност имовине Фонда израчунава се првог радног дана наредног мјесеца, за претходни мјесец.

Члан 20.

Нето вриједност имовине Фонда по акцији добија се када се износ нето вриједности имовине, утврђене у складу са одредбама ове уредбе, подијели са укупним бројем акција Фонда на дан израчунавања нето вриједности имовине.

V - ОБЈАВЉИВАЊЕ НЕТО ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ ФОНДА

Члан 21.

Банка је обавезна да јавно објављује податке о нето вриједности имовине фондова и нето вриједности имовине Фонда, по акцији.

Члан 22.

Податке из члана 21., као и извјештаје из члана 4. став 2. ове уредбе, Банка објављује на својој интернет страници.

VI - УТВРЂИВАЊЕ ВРИЈЕДНОСТИ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА ФОНДОВА

Члан 23.

Одредбе ове уредбе сходно се примјењују на утрђивање вриједности основног капитала фондова који се уписује у судски регистар, Регистар емитената код Комисије за хартије од вриједности и у Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске.

Члан 24.

У пословним књигама фондова евидентира се вриједност улагања и капитала утврђена у складу са одредбама ове уредбе.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

До 31. децембра 2006. године Дирекција за приватизацију Депозитару доставља податке о државном капиталу у предузећима која нису регистрована у Централном регистру хартија од вриједности Републике Српске.

Члан 26.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2004/06
14. септембра 2006. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

1411

На основу члана 40. став 2. Закона о основној школи ("Службени гласник Републике Српске", број 38/04 и 62/04) и члана 112. Закона о административној служби у управи Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/02, 62/02, 38/03, 42/04 и 49/06), министар просвјете и културе доноси

ПРАВИЛНИК

О ОСТВАРИВАЊУ ПРОГРАМА ОГЛЕДА РАДИ ПРОВЈЕРЕ ВРИЈЕДНОСТИ НОВИХ ОБРАЗОВНИХ САДРЖАЈА, ОБЛИКА, МЕТОДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ РАДА, НОВИХ НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА

Члан 1.

Овим правилником се уређују циљ огледа ради провјере вриједности нових образовних садржаја у основној школи, задаци, програм, услови и начин њиховог остваривања, мјесто, начин стручног праћења и вријеме за подношење извјештаја о постигнутим резултатима (у даљем тексту: пројекти за побољшање квалитета васпитно-образовног рада у основним школама).

Члан 2.

Пројекти који се односе на побољшање квалитета васпитно-образовног рада у основним школама треба да имају за циљ:

- а) боља помагала у школама,
- б) боље резултате учења,
- в) образовање у складу са потребама и карактеристикама ученика,
- г) бољу сарадњу школе, родитеља и локалне средине,
- д) примјену наставних метода које су се искуствено показале најбољима и
- ђ) остварење боље радне средине.

Члан 3.

(1) Финансирање пројеката из члана 2. овог правилника врши се средствима из буџета Републике Српске.

(2) Додјелу средстава из става 1. овог члана врши Министарство просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство) у складу са овим правилником и расположивим средствима у буџету.

Члан 4.

(1) Министарство расписује конкурс за додјелу средстава основним школама у Републици Српској за пројекте из члана 2. овог правилника.

(2) Конкурс из става 1. овог члана у правилу се објављује до краја јануара за текућу календарску годину.

Члан 5.

Конкурс из члана 4. овог правилника се објављује у најмање једним дневним новинама у Републици Српској и на веб-страницама Министарства и Републичког педагошког завода Републике Српске (у даљем тексту: Завод).

Члан 6.

Основна школа може у једној календарској години конкурисати са једним пројектом за побољшање квалитета васпитно-образовног рада.

Члан 7.

(1) Пројекти из члана 2. овог правилника израђују се у складу са Упутством за израду пројеката за побољшање квалитета васпитно-образовног рада, који доноси министар.

(2) Упутство из става 1. овог члана се објављује на веб-страници Министарства и Завода.

Члан 8.

Пројекти из става 2. овог правилника се подносе Заводу у року утврђеном конкурсом из члана 5. овог правилника.

Члан 9.

Завод, путем тима пред-евалуатора од пет чланова, врши преглед и бодовање пројеката у складу са Упутством из члана 7. овог правилника и подноси извјештај Министарству.

Члан 10.

На основу извјештаја из члана 9. овог правилника, Одбор за одобрење пројеката, који именује министар просвјете и културе, утврђује приједлог пројеката које Министарство одобрава.

Члан 11.

На основу приједлога из члана 10. овог правилника, министар просвјете и културе одобрава пројекте и између Министарства и основних школа закључује се уговор о реализацији пројекта за побољшање квалитета васпитно-образовног рада у основним школама.

Члан 12.

(1) По завршетку одобреног пројекта, основне школе достављају извјештај Министарству о реализацији пројекта.

(2) Усклађеност реализације пројекта и одобреног пројекта оцјењује Одбор из члана 10. овог правилника.

(1) На крају календарске године Одбор за одобрење пројеката подноси министру извјештај о реализацији пројеката за побољшање квалитета васпитно-образовног рада.

(2) Исплата финансијских средстава из буџета Републике Српске намијењених за побољшање квалитета васпитно-образовног рада у основним школама врши се у складу са уговором из члана 11. овог правилника.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 07.4-4213/06
7. септембра 2006. године
Бања Лука

Министар,
Антон Касиповић, с.р.

1412

На основу члана 58. Закона о министарствима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 70/02 и 33/04) и члана 7. Правилника о сталним судским тумачима (“Службени гласник Републике Српске”, број 115/05), министар правде Републике Српске доноси сљедеће

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИМЕНОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЛИСТЕ СУДСКИХ ТУМАЧА

I

У Комисију за утврђивање приједлога листе судских тумача за француски и енглески језик именујем:

1. Николу Ковачевића, помоћника министра, испред Министарства правде,
2. мр Сању Радановић, професора њемачког језика,
3. мр Сању Филиповић-Елезовић, професора енглеског језика,
4. Милку Драгичевић, професора руског језика,
5. др Danila Capassa, професора италијанског језика,
6. Бранислава Божичковића, професора словенског језика.

II

Административно-техничке послове за Комисију ће обављати Армина Ђузел и Јелица Грбић.

III

Министар правде ће у сваком конкретном случају одредити комисију од три члана из реда чланова из тачке I овог рјешења, водећи рачуна о сродности језика.

IV

Комисија ће у складу са одредбама Правилника о сталним судским тумачима обавити интервју са пријављеним кандидатима и након тога предложити листу судских тумача и доставити министру у року од пет дана након обављеног интервјуа.

V

Чланови Комисије и административно-техничко особље имају накнаду коју ће одредити министар правде посебним рјешењем.

VI

Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 08.01/052-141/06
20. септембра 2006. године
Бања Лука

Министар,
Омер Вишић, с.р.

Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 62. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске - Пречишћени текст (“Службени гласник Републике Српске”, број 54/05), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 7. септембра 2006. године, донијело је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за покретање поступка за утврђивање постојања виталног интереса конститутивног бошњачког народа у Закључцима Народне скупштине Републике Српске, број: 01-762/06 од 15. јуна 2006. године.

Образложење

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 30. августа 2006. године Вијећу за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске (у даљем тексту: Вијеће) обавјештење број: 01/1-302/06, од 28. августа 2006. године којим се тражи да Вијеће одлучи да ли закључци Народне скупштине Републике Српске, број: 01-762/06, од 15. јуна 2006. године, представљају повреду виталног националног интереса бошњачког народа (у даљем тексту: Закључци). Уз обавјештење су достављени Закључци, Одлука о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа, од 27. јуна 2006. године, и Образложење, које је Клуб Бошњака дао поводом овог питања. У обавјештењу је наведено да је Народна скупштина Републике Српске на 36. редовној сједници, одржаној 14. и 15. јуна 2006. године, усвојила поменуте закључке те, сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске, овај акт доставио на разматрање Вијећу народа. Такође, наводи се да је Клуб делегата из реда бошњачког народа својим актом број: 03.2-5-25/06, од 27. јуна 2006. године, одлучио да покрене процедуру заштите виталног националног интереса бошњачког народа матрајући да су Закључцима угрожени витални национални интереси бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске није постигло сагласност свих клубова у погледу Закључака, као ни Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине, питање је прослијеђено Уставном суду Републике Српске да донесе одлуку да ли се овај акт односи на витални интерес бошњачког народа.

Уз акт од 28. августа 2006. године, предсједавајући Вијећа народа доставио је Суду: извод из стенограма записника са 36. редовне сједнице Народне скупштине Републике Српске, одржане 14. и 15. јуна 2006. године (дио који се односи на усвајање Закључака број: 01-762/06), затим извод из стенограма са 16. редовне сједнице Вијећа народа Републике Српске, одржане 14. августа 2006. године (дио који се односи на поменуте закључке) те извод из стенограма са 17. сједнице Заједничке комисије Народне скупштине и Вијећа народа, одржане 21. августа 2006. године (у дијелу који се односи на усаглашавање ставова поводом усвојених Закључака).

На основу поменутог обавјештења као и приложене документације, Вијеће је утврдило да је Клуб Бошњака у Вијећу народа Републике Српске 27. јуна 2006. године једногласно донио Одлуку о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа у Закључцима број: 01-762/06, које је Народна скупштина Републике Српске усвојила 15. јуна 2006. године. Поред тога, утврђено је да се на 16. редовној сједници Вијећа народа, одржаној 14. августа 2006. године, о Одлуци Клуба Бошњака од 27. јуна 2006. године гласало по процедурни за заштиту виталног интереса, али није постигнута сагласност свих клубова у Вијећу народа. Заједничка

комисија Вијећа народа и Народне скупштине на 17. редовној сједници, одржаној 21. августа 2006. године, такође није постигла консензус поводом овог питања.

У току овог уставног поступка Вијеће је стало на становиште да је, прије свега, потребно размотрити правну природу предметних Закључака Народне скупштине Републике Српске. Ова чињеница представља претходно питање од којег зависи постојање процесних претпоставки за заснивање надлежности Уставног суда, па тиме и Вијећа за заштиту виталног интереса овог суда.

Закључке број: 01-762/06 од 15. јуна 2006. године Народна скупштина Републике Српске донијела је након разматрања Тромјесечног извјештаја о сарадњи са Међународним судом за ратне злочине почињене на подручју бивше Југославије са сједиштем у Хагу за период од 1. јануара до 31. марта 2006. године. У тачки 1. овог акта је наведено да Народна скупштина Републике Српске задужује Владу Републике Српске да за наредно засједање припреми и у процедуру проследи информацију о почињеним ратним злочинима над српским становништвом у подручју Брода, Дервенте, сарајевске регије, Бирча, Крајине и цијеле територије Босне и Херцеговине. У тачки 2. Закључка задужује се Влада Републике Српске да информира Народну скупштину Републике Српске о ексхумацији масовне гробнице у Броду, чији су скелети прошле године одвезени у Федерацију Босне и Херцеговине и да одговори да ли су хашки истражиоци укључени у овај случај и, ако нису, зашто нису, и шта се предузима на поцесуирању ратних злочина над српским становништвом. У тачки 3. овог акта Народна скупштина Републике Српске задужује Републички секретаријат за односе са Међународним кривичним судом у Хагу и истраживање ратних злочина да за следећу сједницу Народне скупштине достави информацију о судбини документације достављене истражиоцима Хашког трибунала о страдању дервентских Срба 1992. године у логорима у Дервенти, те се констатује да је ова документација у више наврата достављана истражиоцима Хашког трибунала.

Чланом 179. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 22/05 и 32/06) прописано је да се закључком утврђује политика извршавања закона, других прописа и општих аката које доноси Народна скупштина, дају смјернице за спровођење те политике и утврђује обавезе Владе, министарстава и посебних организација у спровођењу те политике, припремању закона и других аката.

У конкретном случају, из самог садржаја предметних закључака, као и питања које третира, произилази да овај акт не садржи правну норму општег карактера, нити на општи начин уређује неке односе. Наиме, предметним закључцима одређује се начин конкретне поступања одређених субјеката у вези са конкретном ситуацијом. Поред тога, ови акти се исцрпљују једном примјеном на унапријед одређен случај, односно када одређени субјекти доставе информације које су од њих тражене. Због тога, по оцјени Вијећа, предметни акт по својој природи не представља општи акт, већ се ради о акту који по својој природи представља радни акт Народне скупштине у вези са разматрањем Тромјесечног извјештаја о сарадњи са Међународним судом за ратне злочине почињене на подручју бивше Југославије са сједиштем у Хагу.

Према члану 115. Устава Републике Српске и Амандману LXXXVIII тачка 1. на Устав, којим је допуњен став 2. овог члана, предмет оцјене Уставног суда Републике Српске, па тиме и Вијећа за заштиту виталног интереса овог суда, могу бити закони, други прописи и општи акти. С обзиром на то да су предметни Закључци, по својој правној природи, радни акт и немају значење општег правног акта, Вијеће је утврдило да није у оквиру његове надлежности да разматра предметни акт.

Имајући у виду изложено, одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Ово рјешење Вијеће за заштиту виталног интереса донијело је у саставу: предједавајући др Душко Медић, председник Уставног суда, Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Адем Медић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: УВ-2/06
7. септембра 2006. године
Бања Лука

Предједавајући Вијећа
за заштиту виталног
интереса Уставног суда
Републике Српске,
Др Душко Медић, с.р.

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 62. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 54/05), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 7. септембра 2006. године, донијело је

РЈЕШЕЊЕ

Није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа за покретање поступка за утврђивање постојања виталног интереса конститутивног бошњачког народа у Препорукама о моделу будуће полицијске структуре у Босни и Херцеговини, број 01-543/06, од 10. маја 2006. године, које је усвојила Народна скупштина Републике Српске.

Образложење

Предједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 31. августа 2006. године Уставном суду Републике Српске - Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) обавјештење, број: 03. I/1-303/06, од 28. августа 2006. године о покретању поступка за утврђивање постојања виталног интереса конститутивног бошњачког народа у Препорукама о моделу будуће полицијске структуре у Босни и Херцеговини, број 01-543/06, од 10. маја 2006. године (у даљем тексту: Препоруке). Уз обавјештење су достављене Препоруке и Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса Клуба делегата бошњачког народа, број: 03.2-5-17/06, од 16. маја 2006. године, са образложењем. У обавјештењу се наводи да је оспорене препоруке Народна скупштина Републике Српске усвојила на 34. редовној сједници, одржаној од 10. маја 2006. године, и да су, у складу са Амандманом LXXXII на Устав Републике Српске, ове препоруке достављене на разматрање Вијећу народа Републике Српске, као и то да клубови конститутивних народа у Вијећу народа, као и Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине нису постигли сагласност, односно консензус о питању постојања виталног националног интереса конститутивног бошњачког народа у поступку усвајања ових препорука. На основу наведеног, предлаже се да Вијеће одлучи о прихватљивости и о меритуму предметних препорука.

Истовремено су достављени и:

- извод из стенограма записника са 34. сједнице, одржане 10. маја 2006. године (у дијелу који се односи на 2. тачку дневног реда, односно Разматрање информације о току процеса реформе полиције у БиХ, у оквиру које је одлучено о усвајању Препорука);

- извод из стенограма записника са 16. сједнице Вијеће народа Републике Српске, одржане 14. августа 2006. године (у дијелу који се односи на Препоруке);

- извод из стенограма записника са 17. сједнице Заједничке комисије Вијећа народа и Народне скупштине Републике Српске, која је одржана 21. августа 2006. године (у дијелу који се односи на Препоруке);

- Информација о активностима на реформи полиције, број: К/Б-1617/06 од 9. маја 2006. године Министарства унутрашњих послова Републике Српске;

- Акт број: 04/1-759/06, којим се предсједник Владе Републике Српске обраћа Управном одбору Дирекције за реструктурисање полиције у БиХ;

- Акт предсједника Владе Републике Српске, број: 04/2П/06, од 15. марта 2006. године, којим су, предсједавајућем и свим министрима у Савјету министара Босне и Херцеговине и свим члановима Дирекције за реструктурисање полиције у БиХ достављени Ставови и сугестије Владе Републике Српске на Одлуку о формирању и раду Дирекције за реструктурисање полиције у БиХ;

- Мишљење о моделу полицијске структуре у Босни и Херцеговини Управног одбора Дирекције за имплементацију реструктурисања полиције (непотписано и без датума доношења), и

- Оспорене препоруке, које је, како је наведено у уводном дијелу овог акта, усвојила Народна скупштина у тумачењу Споразума и којима се у пет тачака, између осталог, наводи да: Дирекција за реструктурисање полиције није формирана на бази Споразума, због чега Народна скупштина Републике Српске, тумачећи Споразум и осуђујући игнорантски однос Савјета министара Босне и Херцеговине на вишеструка упозорења из Републике Српске на неадекватан састав и прописане процедуре у Управном одбору, упућује захтјев Влади Републике Српске, да као извршна страна, од Савјета министара Босне и Херцеговине тражи доношење нове одлуке и реструктурисање Дирекције, на основама Споразума; затим, да Народна скупштина разумије да је јасно прописано и усвојено да: "реформа може ићи даље само консензусом, прије фазе имплементације" те да зато сматра неприхватљивом сваку одлуку донесену на било ком нивоу која не укључује мишљења и ставове представника из Републике Српске; да Народна скупштина разумије да ће на нивоу Босне и Херцеговине постојати један закон који ће регулисати питања њених полицијских структура, да ће на истом нивоу бити усвајан буџет за полицијске снаге, сачињен на основу приједлога из полицијских подручја, усвајан у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и имплементиран дијелом путем буџета Босне и Херцеговине, за полицијске структуре на нивоу Босне и Херцеговине, а дијелом кроз буџете ентитета / кантона / полицијских подручја, за полицијске снаге на територији истих; да ће полицијска структура у Босни и Херцеговини бити организована са јасно додијељеним функцијама и структурама на државном нивоу и ентитетима / кантонима / полицијским подручјима, да је неопходна организација и успостављање нових локалних полицијских подручја на принципима функционалности и ефикасности, могућност реализације искључиво у оквиру постојеће ентитетске територијалне дефинисаности; неопходне радње и поступање ради елиминације политичких утицаја на оперативни рад полиције, да знамења полицијских снага на подручју Републике Српске укључују и њена знамења, да је сједиште полицијских снага у Босни и Херцеговини у Бањој Луци, те неопходно прецизирање улоге и надлежности Министарства унутрашњих послова Републике Српске; да Влада Републике Српске ове наводе пренесе Савјету министара Босне и Херцеговине, путем именованих представника, Дирекцији и другим странама Споразума и затражи да се на бази њих одмах приступи промјенама у Дирекцији, припреми закона, подзаконских аката и динамике полицијске реформе у Босни и Херцеговини.

Из приложене документације произлази да је Вијеће народа Републике Српске, на 16. сједници, одржаној 14. августа 2006. године, разматрало Одлуку Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа о покретању поступка за утврђивање постојања виталног интереса конститутивног бошњачког народа у усвојеним Препорукама, због тога што су мишљења да су ове препоруке беспредметне, јер је Народна скупштина Републике Српске усвојила Споразум о реструктурисању полицијских структура у Босни и Херцеговини. Такође, сматрају неприхватљивим да будућа полицијска структура у Босни и

Херцеговини буде ограничена ентитетским линијама и да основни услов треба бити професионалност и непристрасност у реконструкцији, као и у раду полиције.

Према обавјештењу Вијећа народа Републике Српске и приложеној документацији, о Одлуци Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа и Заједничкој комисији Вијећа народа и Народне скупштине Републике Српске гласало се по процедури за заштиту виталног интереса, али за усвајање захтјева из Одлуке није постигнута сагласност свих клубова конститутивних народа, као ни сагласност Заједничке комисије Вијећа народа и Народне скупштине Републике Српске (Амандман LXXXII на Устав Републике Српске).

Амандманом LXXXVIII на Устав Републике Српске утврђено је да Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката Народне скупштине са одредбама Устава о заштити виталних интереса конститутивних народа. У том смислу, Вијеће је, оцјењујући, као претходно питање, правну природу Препорука, утврдило да се, у конкретном случају, не ради о општем правном акту којим се уређују права, обавезе и одговорности, односно одређени односи, него о акту којим се, у тумачењу Споразума о реструктурисању полицијских структура у Босни и Херцеговини, изражавају одређена политичка одређења и мишљење. Наиме, с обзиром да оспорене препоруке садрже наводе као што су: да Дирекцију за спровођење реструктурисања полиције треба одмах реорганизовати, да Народна скупштина Републике Српске осуђује игнорантски однос, затим да Народна скупштина упућује Влади захтјев да..., да Народна скупштина разумије, да је неопходно и потребно, уредити..., Вијеће је утврдило да се у основу ради о акту који ни по садржају ни по форми нема значење општег правног акта.

Имајући у виду наведено, Вијеће је утврдило да нису испуњене Уставом Републике Српске утврђене процесне претпоставке о прихватљивости захтјева, па је, у складу са чланом 115. Устава Републике Српске и Пословником о раду Уставног суда Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 29/05), одлучило као у изречи овог рјешења.

Ово рјешење Вијеће је донијело у саставу: предсједник Суда, Мирко Зовко, предсједавајући Вијећа Адем Медић и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, др Душко Медић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Предсједавајући Вијећа
за заштиту виталног
интереса Уставног суда
Републике Српске,
Др Душко Медић, с.р.

Број: УВ-3/06
7. септембра 2006. године
Бања Лука

Синдикат радника грађевинарства и стамбено-комуналних дјелатности Републике Српске и Удружење послодаваца комуналних и услужних дјелатности Републике Српске

На основу члана 130. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 38/00) и члана 65. Општег колективног уговора ("Службени гласник Републике Српске", број 27/06), Синдикат радника грађевинарства и стамбено-комуналних дјелатности Републике Српске и Удружење послодаваца комуналних и услужних дјелатности Републике Српске закључују

ПОСЕБАН КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

ЗА СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ И УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим посебним колективним уговором (у даљем тексту: Колективни уговор) у складу са Законом о раду и

Општим колективним уговором уређују се права и обавезе из рада и по основу рада радника у предузећу из области стамбено-комуналних и услужних дјелатности Републике Српске.

(2) Овај колективни уговор односи се на све запослене и послодавце који у складу са Законом о класификацији дјелатности ("Службени гласник Републике Српске", број 113/04) припадају областима стамбено-комуналних и услужних дјелатности на територији Републике Српске, као и оне правне субјекте који су накнадно приступили овом колективном уговору у складу са чланом 129. став 1. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 38/00).

Члан 2.

(1) Појединачним колективним уговором уређују се права и обавезе из рада и по основу рада на нивоу предузећа или више повезаних предузећа (холдинг, трустови, групаације и др.).

(2) Појединачним колективним уговором из става 1. овог члана сматра се уговор закључен између синдиката предузећа и послодавца.

(3) Појединачним колективним уговором не може се утврдити мањи обим права радника од права која су утврђена Законом о раду, Општим колективним уговором, Колективним уговором и конвенцијама Међународне организације рада.

II - ЗАКЉУЧИВАЊЕ И ПРИМЈЕНА УГОВОРА О РАДУ

1. Форма и садржина уговора о раду

Члан 3.

(1) Уговор о раду се закључује између радника и послодавца на начин и у поступку утврђеном Законом о раду, Општим и Колективним уговором.

(2) Уговор о раду мора да садржи податке о сљедећем:

- а) називу и сједишту послодавца,
- б) имену, презимену, стручној спреми и пребивалишту, односно боравишту радника,
- в) датуму ступања радника на рад,
- г) радном мјесту на коме се радник запошљава и мјесту рада са подацима о дужини и распореду радног времена,
- д) плати, новчаним накнадама и другим примањима радника по основу рада,
- ђ) дужини годишњег одмора,
- е) трајању уговора, ако се закључује уговор о раду на одређено вријеме.

(3) Поред опшних услова за закључивање уговора о раду предвиђених Законом о раду, Општим и Колективним уговором послодавац може утврдити посебне услове:

- а) врсту и степен стручне спреме,
 - б) посебна специјалистичка звања,
 - в) радно искуство ако је потребно за обављање самосталних послова чије трајање не може износити мање од шест мјесеци нити дуже од пет година,
 - г) посебну здравствену способност за одређене послове за које се закључује уговор о раду.
- (4) Страни држављанин и лице без држављанства може закључити уговор о раду, ако испуњава услове предвиђене Законом о раду, Општим и Колективним уговором и општим актом послодавца.

2. Пробни рад

Члан 4.

(1) Појединачним колективним уговором на нивоу предузећа и Правилником о систематизацији радних мјеста

ста утврдиће се радна мјеста за које је прије закључивања уговора о раду потребан пробни рад.

(2) Послодавац је дужан сваком раднику са којим је закључио уговор о пробном раду, за вријеме трајања тог рада, обезбиједити стручан надзор и праћење његовог рада ради оцјењивања.

(3) Лица која врше стручан надзор и оцјењивање морају имати најмање квалификацију и степен стручне спреме радника чији рад надзиру, као и радно искуство на тим пословима и код тог послодавца.

(4) Оцјена пробног рада врши се свакодневно, а коначана оцјена резултата даје се послодавцу истеком пробног рада.

(5) Уколико је радник задовољио на пословима радног мјеста за вријеме пробног рада са послодавцем закључује уговор о раду.

(6) Пробни рад може трајати до 90 дана, зависно од врсте и сложености послова на радном мјесту, чије трајање одређује послодавац.

Члан 5.

(1) Послодавац, такође, може прије закључивања уговора о раду са радником извршити провјеравање његових стручних и радних способности за обављање послова одређеног радног мјеста.

(2) Провјеравање се врши извршењем одређених послова, односно одређених задатака радног мјеста, тестирањем или другим видом практичног рада које одреди послодавац.

Члан 6.

(1) Претходно провјеравање стручних и радних способности и оцјену пробног рада врши комисија коју именује орган надлежан за доношење одлуке о пријему радника на рад.

(2) Комисија се именује од три члана. Против оцјене стручних и радних способности радника не може се уложити приговор, али у приговору против одлуке о пријему радника могу се изнијети разлози који се односе на провјеравање стручних способности.

3. Стручно образовање и усавршавање радника

Члан 7.

(1) Послодавац је дужан да у складу са промјенама у процесу рада, техничко-технолошким унапређењима или потребама организације рада, обезбиједи стручно образовање и усавршавање радника.

(2) Послодавац који није раднику обезбиједио допунско оспособљавање, стручно образовање и усавршавање, у складу са захтјевима процеса рада, нема право на обештећење у случају материјалне штете која настане као посљедица нестручног рада, нити радник по том основу може тријети друге штетне посљедице.

4. Распоређивање радника у посебним условима

Члан 8.

(1) Радник је дужан, привремено, обављати послове који не одговарају ни врсти ни степену његовог стручног образовања, знања и радног искуства у случају више силе (природних и других несрећа у којима је угрожен живот и здравље људи и имовина, спашавања људских живота и здравља, изненадног кvara сировина и материјала који проузрокују потпун или дјелимичан застој радног процеса код послодавца), ако је оспособљен за руковање средствима рада и заштите на раду на пословима које је дужан привремено обављати.

(2) Привремени распоред може трајати најдуже три мјесеца у току године.

(3) Радник за вријеме обављања послова из ст. 1. и 2. овог члана има право на плату свог радног мјеста, односно плату која је за њега повољнија.

5. Распоред радника у другом мјесту**Члан 9.**

Послодавац може радника, за вријеме трајања уговора о раду, упутити на рад у друго мјесто:

а) ако упућивање не утиче штетно на здравље радника,

б) ако путовање у мјесто рада и повратак у мјесто пребивалишта радника, у нормалним условима и средствима превоза, не траје дуже од три часа, а за мајке раднице, са дјететом од три до седам година, дуже од два часа дневно.

Члан 10.

(1) Послодавац може радника за вријеме трајања уговора о раду привремено упутити на рад у друга мјеста у Босни и Херцеговини гдје има своја радилишта, погоне или друге организационе дијелове, под условом да му обезбиједи:

а) најмање смјештај са основним хигијенским условима за боравак,

б) најмање два бесплатна топла obroка у радне дане као и теренски додатак,

в) накнаду трошкова путовања за посјету породици, најмање једном у мјесецу.

(2) Послодавац, у случају потребе, може распоредити радника на градилиште ван Босне и Херцеговине на начин и под условима који су регулисани важећим законима и колективним уговорима.

(3) Радница за вријеме трудноће или радница која има дијете до осам година старости не може се упутити на рад у друго мјесту у смислу претходног става, уколико она то не захтијева.

6. Рад приправника**Члан 11.**

(1) Приправником се сматра лице које је завршило средњу, вишу или високу школу, а које се први пут запошљава у свом стручном занимању, а коме је у складу са законом услов за самосталан рад положен стручни испит или претходно радно искуство у његовом стручном занимању.

(2) Послодавац може закључити уговор о раду на одређено вријеме с приправником у трајању до једне године.

(3) Изузетно, послодавац може приправника примити на обављање приправничког стажа и без закључивања уговора о раду (волонтерски рад), ако је приправнички испит или радно искуство услов за закључивање уговора о раду.

(4) Радник који се прима на рад у својству приправника дужан је да истеком одређеног времена положи стручни или други одговарајући испит.

(5) Приправнички стаж за лица са завршеном средњом стручном спремом траје шест мјесеци, а за лица са завршеном вишом стручном спремом девет мјесеци и високом стручном спремом приправнички стаж траје годину дана.

(6) Стручно оспособљавање приправника врши се по посебном програму за оспособљавање за самосталан рад приправника који доноси послодавац.

(7) Послодавац је дужан да приправника упозна са садржином и начином праћења оспособљавања приправника.

(8) Након истека приправничког стажа у року од тридесет дана, приправник полаже стручни испит пред комисијом коју одреди послодавац водећи рачуна о стручној спреми чланова комисије.

(9) О положеном испиту приправнику се издаје увјерење.

(10) За вријеме трајања приправничког стажа приправник има сва права у складу са Законом о раду, Општим и Колективним уговором.

III - РАДНО ВРИЈЕМЕ**Члан 12.**

(1) Пуно радно вријеме износи 40 часова седмично укључујући 30 минута одмора дневно.

(2) Радник може закључити уговор о раду са пуним радним временом, само с једним послодавцем.

Члан 13.

(1) Послодавац је дужан да изврши распоред радног времена радника најмање за 30 наредних дана и да то огласи на начин који је приступачан свим радницима.

(2) Ако је код послодавца рад организован у смјенама, замјену смјена врши у роковима и на начин одређен појединачним колективним уговорима, правилником о раду и уговорима о раду.

(3) У предузећу, односно код послодавца гдје се ради у смјенама обавезно се обезбјеђује периодична измјена смјена, тако да радник једне смјене може да ради непрекидно најдуже једну седмицу.

1. Прековремени рад**Члан 14.**

(1) У случају непланираног повећања обима посла, отклањања посљедица временских непогода, хаварија на средствима рада, пожара, земљотреса, епидемија и других несрећа, радник је дужан да на захтјев послодавца ради дуже од пуног радног времена.

(2) Прековремени рад је забрањен:

а) раднику до 18 година,

б) радници за вријеме трудноће,

в) радници која има дијете до седам година старости,

г) самохраном родитељу са дјететом до 10 година старости,

д) раднику који ради у краћем радном времену и раднику коме би такав рад могао угрозити, односно погоршати здравствено стање.

(3) Прековремени рад може трајати најдуже 150 часова у току године, односно највише до 10 часова у току једне радне седмице. Радник који ради прековремено дуже од три часа има право на одмор у трајању од 15 минута, који се не рачуна у прековремени рад.

(4) Ако потреба за прековременим радом траје непрекидно више од три седмице или више од десет седмица укупно у току календарске године, послодавац је дужан да о томе обавијести надлежно Министарство рада.

Члан 15.

(1) Послодавац може да уведе прерасподјелу радног времена, у току сезоне, у складу са чланом 44. Закона о раду.

(2) Начин организовања прерасподјеле радног времена послодавац уређује се посебном одлуком уз сагласност синдиката.

(3) Изузетно, у случају тренутног смањења обима послова послодавац може, уз пристанак радника, договорити и друге услове исплате плата, накнада и доприноса у циљу избјегавања отказа уговора о раду по овом основу.

Члан 16.

Послодавац код кога је исказан вишак радника, у правилу, не може уводити прековремени рад.

IV - ОДМОР И ОДСУСТВА

1. Годишњи одмор

Члан 17.

(1) Радник који има шест мјесеци непрекидног рада има право на годишњи одмор у трајању од 18 радних дана.

(2) Годишњи одмор утврђен Законом о раду увећава се за по један дан за сваке навршене три године радног стажа. Годишњи одмор се увећава и:

- а) по основу услова рада - до четири дана,
- б) по основу социјално - здравственог стања (радник са преосталом радном способношћу, радница - мајка која има дијете до седам година старости, самохрани родитељ код кога живи малолетно дијете) - до четири дана,
- в) по основу рада на нарочито тешким и по здравље штетним радним мјестима (радна мјеста на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, као и радна мјеста на којима је извршено скраћивање радног времена) - до четири дана.

Члан 18.

Радник који има мање од шест мјесеци непрекидног рада има право на годишњи одмор у трајању од један дан за сваки навршени мјесец рада.

Члан 19.

- (1) Годишњи одмор по правилу се користи непрекидно.
- (2) Код распоређивања годишњег одмора послодавац ће узети у обзир жељу радника, с тим да се дио годишњег одмора може и мора користити и у сезони, ако то процес производње дозвољава.

(3) Годишњи одмор се може користити и у дијеловима, с тим да један дио годишњег одмора мора износити двије седмице непрекидно, и преостали дио годишњег одмора мора искористити најкасније до краја јуна наредне године.

(4) Ако је код послодавца радно вријеме распоређено у шест радних дана у седмици, код одређивања годишњег одмора смтраће се да је радно вријеме распоређено у пет радних дана у седмици, тако да се субота неће рачунати у дане годишњег одмора.

2. Плаћено одсуство

Члан 20.

(1) Радник има право на плаћено одсуство у току једне календарске године у трајању до седам радних дана у сљедећим случајевима:

- а) синдикалног образовања и усавршавања на курсевима и семинарима док исти трају,
- б) склапање брака - најмање пет радних дана,
- в) склапања брака дјетета - најмање два дана,
- г) рођења дјетета - најмање два радна дана,
- д) смрти члана уже породице или домаћинства - најмање три дана,
- ђ) смрти родитеља брачног друга - најмање два дана,
- е) смрти, брата и сестре - најмање три дана,
- ж) селидбе у исто мјесто - најмање три дана,
- з) добровољног давања крви - два дана,
- и) елементарне несреће у којој је угоржена егзистенција радника - најмање три дана,
- ј) ради задовољавања вјерских и традиционалних потреба - један дан.

(2) Право на плаћено одсуство, по свим основама, не може бити дуже од седам радних дана у току календарске године, осим у случају смрти члана уже породице или домаћинства, када се раднику може одобрити и дуже одсуство.

(3) Радник, у случају потребе може користити одсуство у току године по више основа.

(4) Члановима уже породице сматрају се брачни друг, дјеца брачна, ванбрачна, усвојена, пасторчад, дјеца узета под старатељство у складу са Породичним законом Републике Српске.

Члан 21.

Раднику се мора омогућити плаћено одсуство ради обављања функција у органима синдиката.

3. Неплаћено одсуство

Члан 22.

(1) Послодавац може раднику одобрити неплаћено одсуство с посла без накнаде - неплаћено одсуство у сљедећим случајевима:

- а) обављања неодложних личних и породичних послова, које је радник дужан образложити у свом захтјеву,
- б) припремања и полагања испита на факултету или другој образовној организацији као и припремања магистерија или доктората, уколико се радник не образује у интересу послодавца,
- в) посјету члана породице који живи у иностранству,
- г) образовања и стручног усавршавања у земљи и иностранству, које трају најдуже годину дана уколико усавршавање није на захтјев и у интересу послодавца,
- д) њега тешко обољелог члана породице и
- ђ) у другим оправданим случајевима.

(2) Дужину трајања неплаћеног одсуства заједнички утврђују радник и послодавац.

(3) За вријеме неплаћеног одсуства, које траје преко десет дана, права и обавезе радника по основу рада мирују, а трошкове доприноса сноси корисник неплаћеног одсуства.

V - ЗАШТИТА РАДНИКА

1. Заштита на раду

Члан 23.

(1) Послодавац је дужан да обезбједи све потребне услове рада и заштите на раду као и да предузме све мјере којима се штити физичко и психичко здравље радника у процесу рада у складу са законом и прописима из области заштите на раду.

(2) У циљу потпуније и квалитетније здравствене заштите жена - радница, послодавац ће на терет својих средстава, једном годишње, омогућити љекарски преглед, ради превенције и благовременог откривања болести специфичних за жене.

(3) Трошкови мјера заштите на раду падају на терет послодавца.

Члан 24.

Радник има право да одбије да ради ако му нису обезбјеђена прописана средства заштите на раду и о томе обавјештава синдикат који од послодавца захтјева ефикаснију заштиту. Ако послодавац, након упозорења синдиката не предузме мјере заштите, синдикат обавјештава непосредног руководиоца и инспектора рада, а за вријеме док се не обезбједе мјере заштите на раду, по налогу инспекције рада, радник има право на пуну накнаду плате на терет послодавца.

Члан 25.

Уколико се утврди да је радник радио или ради без заштитне опреме, синдикат ће од надлежног органа захтијевати покретање поступка одговорности непосредног руководиоца и одговорног лица задуженог за обезбјеђење заштите на раду.

Члан 26.

Послодавац је обавезан да све раднике осигура код осигуравајућег друштва (колективно осигурање) од посљедица повреде на раду или у вези са радом и за

случајеве природне смрти усљед несреће на послу (инвалидности, трајни губитак радне способности и слично).

Члан 27.

(1) Представник синдиката има право да се непосредно упозна са мјерама заштите на раду и условима рада на сваком радном мјесту, као и да предложи послодавцу предузимање прописаних мјера заштите на раду.

(2) Послодавац је дужан да синдикат обавијести о предузетим мјерама из става 1. овог члана у року од осам дана од дана достављања приједлога.

Члан 28.

(1) Посебна заштита малољетника, болесних и инвалидних лица - регулисани су Законом о раду, Општим и Колективним уговором.

(2) Приликом утврђивања послова за ова горе наведена лица мора се имати у виду тежина таквог посла, као и њихов утицај на здравље ових радника.

VI - ПЛАТЕ И НАКНАДЕ

1. Основна плата

Члан 29.

(1) Радник остварује право на плату и накнаде у складу са Законом о раду, Општим и Колективним уговором, појединачним колективним уговором и уговором о раду.

(2) Основана плата за пуно радно вријеме утврђује се тако што се цијена рада утврђена на нивоу гране, групације или предузећа, као израз вриједности за најједноставнији рад, помножи са одговарајућим коефицијентом који се утврђује овим колективним уговором.

(3) Учесници и потписници овог колективног уговора, у правилу, крајем сваке године, зависно од кретања цијена, инфлације, договарају и утврђују најнижу цијену рада за следећу годину.

(4) Појединачна примања су тајна.

(5) Плата се исплаћује у нето износу.

(6) Послодавац не може раднику исплатити мању плату од оне која је утврђена у складу са колективним уговорима, правилником о раду и уговором о раду.

Члан 30.

Раднику који ради краће од пуног радног времена основна плата се утврђује сразмјерно радном времену које је одређено уговором о раду.

Члан 31.

(1) Основна плата приправника и других радника који немају положени стручни или други одговарајући испит, који су по закону дужни положити, умањује се за 20%.

(2) Саставни дио основне плате је увећање по основу укупног радног стажа радника, које износи за 0,50% за сваку годину радног стажа.

Члан 32.

(1) Коефицијенти групе сложености послова утврђени су по платним групама од прве групе, као најједноставније до седме групе, као најсложеније:

I група

У овој групи су једноставни рутински послови који се обављају једноставним радњама.

НК 2,00;

II група

Обухвата послове полуквалификованог радника за који је потребан други степен стручне спреме који се стиче праксом од шест мјесеци до двије године

ПК 2,10 - 2,20;

III група

Средње сложени послови за чије је обављање потребно стручно образовање у трајању од три године

КВ 2,30 - 2,80;

IV група

Сложени послови за чије је обављање потребно стручно образовање од четири године

ССС 2,90 - 3,20;

V група

Сложенији послови за који је потребан пети степен стручне спреме ВКВ радник

ВК 3,30 - 3,50;

VI група

Сложени и специјализовани послови за чије је обављање потребан први степен образовања на факултету или завршена виша школа

ВС 3,60 - 4,20;

VII група

Сложене и високо сложене послове за чије је обављање потребно заокружено теоријско и практично знање, односно потребан је завршен степен образовања на факултету или високој школи ВСС

ВСС 4,30 - 5,80;

(2) За послове магистра и послове доктора наука послодавац и радник договарају и потписују договорене плате.

Члан 33.

(1) Ако радник који је распоређен на радно мјесто не испуњава услове у погледу стручне спреме прописане за то радно мјесто, одређује му се доња граница коефицијента радног мјеста на које је распоређен.

(2) Код распоређивања радника, осим стручне спреме, у изузетним случајевима послодавац може поштовати и критеријум "знања стеченог искуством у раду".

Члан 34.

(1) Послодавац је дужан обрачунати и исплатити плату у складу са Колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду у периодима не дужим од тридесет дана.

(2) Послодавац који на дан доспјелости не исплати плату и накнаду плате дужан је до краја мјесеца у којем је доспјела исплата плата или накнада плата уручити раднику писани обрачун плате или накнаде коју је био дужан исплатити.

2. Увећање основне плате

Члан 35.

Радник има право на увећању основну плату по основу:

а) обављања високо сложених, најсложенијих и изузетно значајних послова,

б) посебних резултата у раду,

в) отежаних услова рада.

Члан 36.

(1) Увећање по овим основима може износити до 20%, с тим да се појединачним колективним уговорима или правилницима о раду могу утврдити и више стопе увећања.

(2) Под посебно отежаним условима рада основна плата се увећава како слиједи:

а) рад на неповољним временским условима, прашина, изложеност прљавштини, неугодним мирисима, опасностима од заразе и сл. - најмање 5% на све часове,

б) за повећану опасност од пожара, експлозија, зависно од степена опасности, с тим да овај додатак не може бити мањи од 20% од основне плате,

- в) рад у тунелима - најмање 20% на ефективне часове,
- г) рад на бушаћим гарнитурима, висинама изнад 20 м (кранови и сл.) - најмање 15% на ефективне часове,
- д) рад на висини изнад 5 м гдје је нужно везивање, у хемијски и физички загађеном простору, вибрацијама и буци изнад 40 децибела и неприродном положају тијела - најмање 10% на ефективне часове.

(3) Појединачним колективним уговорима могу се предвидјети и други специфични услови за повећање плата.

Члан 37.

- (1) Основна плата увећава се:
 - а) по основу рада ноћу за 35%,
 - б) по основу прековременог рада за 35%,
 - в) за рад на дане државног празника и друге дане у које се по закону не ради за 50%.

Члан 38.

(1) Основна плата радника може се повећати у складу са резултатима пословања.

(2) Послодавац који остварује позитивне резултате у пословању може увећати најнижу цијену рада утврђену на нивоу гране, групације или предузећа.

(3) Изузетно из става 1. овог члана, послодавац може са радником од којег рада битно зависи пословни успјех и обављање основне дјелатности, уговорити плату, изван критеријума утврђених колективним уговорима, с тим да је дужан периодично оцјењивати резултате рада радника.

3. Накнада плате

Члан 39.

(1) Послодавац је дужан раднику исплатити накнаду нето плате у висини од 100% поред законом утврђених случајева и у случајевима утврђеним у члану 20. овог колективног уговора.

(2) Радник који присуствује сједници Народне скупштине Републике Српске или локалних скупштина и њихових тијела и органа синдиката има право само на уплату доприноса, уколико је остварио накнаду код тих органа.

(3) Радник има право на накнаду плате у случају учешћа на радно-производним такмичењима и изложбама иновација, као и у другим случајевима који се утврде појединачним колективним уговором.

(4) Радник има право на накнаду плате за вријеме привремене спривјечености за рад, услед болести у складу са прописима о здравственом осигурању.

(5) Послодавац може задржати исплату накнаде из претходног става:

а) ако радник за вријеме привремене спривјечености, услед болести, обавља друге послове, уколико се у дисциплинском поступку то докаже,

б) ако радник у року од два дана не обавијести послодавца о привременој спривјечености за рад због болести.

4. Најнижа плата

Члан 40.

(1) У случају када је износ основне плате радника обрачунате у складу са Колективним уговором и појединачним колективним уговорима мањи од износа најниже плате у Републици Српској, раднику се исплаћује најнижа плата.

(2) Најнижа плата се исплаћује за пуно радно вријеме и просјечно остварене резултате радника у складу са актима послодавца.

5. Остала примања радника

Члан 41.

Послодавац запосленима исплаћује:

а) дневницу за службено путовање у Републици Српској, у Федерацији БиХ и у иностранству - у висини коју одреди Влада Републике Српске посебним актом;

б) накнаду трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла до пуне цијене превозне карте у јавном саобраћају,

в) накнаду за повећане трошкове боравка за вријеме рада на терену - у висини до 10% дневно од цијене рада утврђене на нивоу гране, групације или предузећа у зависности од услова за боравак и рад на терену, с тим да минимално мора износити 4%,

г) трошкове једног топлог obroка за вријеме једног радног дана, као и у случају обављања прековременог рада, у висини 50% најниже плате сразмјерно броју дана проведених у редовном радном времену, односно прековременом раду уколико код послодавца није организована исхрана радника,

д) регрес за коришћење годишњег одмора највише у висини три просјечне плате послодавца (предузећа) у мјесecu који претходи отпочињању коришћења одмора, а најмање три најниже цијене рада утврђене у грани или групацији којој припада,

е) отпремнину приликом одласка радника у пензију - у висини троструке плате радника обрачунате у складу са Колективним уговором и уговором о раду,

е) накнаду трошкова за коришћење сопственог аутомобила код обављања службеног посла, по налогу послодавца у висини од 20% цијене горива по једном литру за сваки пређени километар,

ж) послодавац може у току године исплатити радницима средства за обезбјеђење зимнице и огрева у висини до три просјечне плате предузећа за свако давање,

з) послодавац може обезбиједити трошкове за прво полагање приправничког и других испита који су у сврси стручног оспособљавања радника.

6. Учешће у добити по основу иновације, изума и техничких унапређења

Члан 42.

(1) Раднику припада право на накнаду за изум, иновацију, техничко унапређење и други проналазак из дјелатности коју обавља послодавац.

(2) Висина накнаде из става 1. овог члана регулише се посебним уговором између радника и послодавца.

7. Помоћ раднику

Члан 43.

(1) Раднику или његовој породици припада помоћ у случају:

а) смрти радника - у висини до три просјечне плате у Републици Српској, а најмање једну и по просјечну плату у Републици Српској,

б) смрти члана уже породице - до двије просјечне плате у Републици Српској, а најмање једну просјечну плату у Републици Српској,

в) тешке инвалидности радника - у висини просјечне плате у Републици Српској,

г) дуготрајне болести или повреде радника - у висини најниже плате у Републици Српској,

д) дуготрајне болести члана уже породице - у висини најниже плате у Републици Српској,

е) елементарних непогода или пожара у стану радника - у висини најниже плате у Републици Српској.

(2) Накнаде под т. в), г), д) и е) из става 1. овог члана могу се додијелити само једном годишње.

VII - ОДГОВОРНОСТ ЗА ПОВРЕДУ ОБАВЕЗА ИЗ УГОВОРА О РАДУ И МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ

1. Повреда обавеза из уговора о раду од стране радника

Члан 44.

(1) Радник је дужан да се на раду придржава обавеза прописаних законом, колективним уговором, правилником о раду и да своје радне обавезе извршава на начин који неће онемогућавати или ометати друге раднике у извршавању њихових радних обавеза.

(2) Повреду обавезе из уговора о раду радник чини неизвршавањем или немарним, неблаговременим и несавјесним извршавањем радне обавезе.

(3) Повреду радне обавезе радник може извршити чињeњем или нечињeњем.

(4) За повреду радне обавезе радник одговара у поступку за утврђивање одговорности.

(5) Одговорност за повреду радне обавезе не искључује кривичну, прекршајну и материјалну одговорност.

2. Врсте повреде радних обавеза

Члан 45.

Повреде радних обавеза могу бити:

- а) теже, које су прописане Законом о раду,
- б) лакше, које су утврђене нормативним актима организације или установе.

Члан 46.

Тежом повредом радних обавеза сматра се такво понашање радника на раду или у вези са радом којим се наноси озбиљна штета интересима послодавца, као и понашање радника из кога се основано може закључити да даљи рад радника код послодавца не би био могућ, а које су регулисане Законом о раду.

3. Дисциплински поступак

Члан 47.

Дисциплинским поступком уређују се покретање, вођење, застарјелост поступка за утврђивање дисциплинске одговорности због тежих повреда радних обавеза и друга питања од значаја за заштиту радне дисциплине, као и питања материјалне одговорности радника.

Члан 48.

(1) Иницијативу за покретање дисциплинског поступка може покренути сваки радник, директор или непосредни руководиоца који има сазнања о учињеној повреди радне обавезе.

(2) Иницијатива за покретање дисциплинског поступка подноси се у писменој форми и иста мора бити образложена и поткрпљена доказима.

Члан 49.

Дисциплински поступак покреће се захтјевом који треба да садржи: име и презиме радника који је учинио повреду радне обавезе, радно мјесто, занимање и друге потребне податке, чињенични опис повреде радне обавезе, вријеме, мјесто и начин извршења, врсту и правну квалификацију повреде радне обавезе, посљедице учињене повреде, податке о причињеној штети, доказе за наводе из захтјева и др.

Члан 50.

(1) Поступак утврђивања одговорности за теже повреде радних обавеза и дужности спроводи надлежни орган.

(2) Дисциплинска комисија (комисија за утврђивање одговорности) састоји се од три члана, од којих један мора бити из реда синдиката радника.

(3) Чланове дисциплинске комисије бира управа предузећа, осим представника синдиката, кога бира надлежни орган синдиката.

Члан 51.

(1) Лице овлашћено за покретање дисциплинског поступка дужно је поднијети захтјев одмах по непосредном сазнању, а најкасније у року од осам дана од учињене повреде радне обавезе.

(2) Захтјев о покретању дисциплинског поступка обавезно се доставља раднику, дисциплинској комисији и синдикалној организацији.

(3) Комисија ради у пуном саставу, а одлуке доноси већином гласова.

(4) Раднику против којег је покренут дисциплински поступак директор и орган управљања су обавезани омогућити приступ свој потребној документацији као и присуство сједницама на којима се расправља о дисциплинској одговорности.

(5) У току дисциплинског поступка радника, ако то захтјева, заступа синдикат.

Члан 52.

(1) По пријему захтјева председник комисије позива подносиоца захтјева, радника против кога се води дисциплински поступак, представнике синдиката, свједоке и друга лица за утврђивање дисциплинске одговорности.

(2) Позив мора бити уручен најкасније осам дана прије одржавања расправе.

(3) Расправом руководи председник комисије, који даје и одузима ријеч, поставља питања, тражи објашњења, а након тога даје ријеч члановима комисије.

(4) Расправа ће се одложити ако не постоји доказ да је позив уручен, односно ако је радник оправдано спријечен да дође на расправу, а тада се одређује нови термин одржавања расправе.

(5) У току расправе разматра се мишљење синдиката о учињеној повреди радне дужности.

(6) У току расправе води се записник, у који се уносе сви подаци у току вођења расправе, а након завршене расправе комисија доноси одлуку о дисциплинској одговорности.

Члан 53.

Дисциплинска комисија, по спроведеном поступку и тачно утврђеном чињеничном стању, изриче законом утврђене мјере, обуставља поступак ако је наступила заштита за покретање и вођење поступка или ослобађа радника одговорности.

Члан 54.

Одлука директора о престанку радног односа је коначна.

Члан 55.

(1) Покретање поступка за утврђивање одговорности радника застаријева у року од тридесет дана од дана када је повреда учињена, односно од дана сазнања за повреду, а најдаље у року од три мјесеца од дана када је повреда учињена.

(2) Вођење поступка застаријева протеклом шест мјесеци од дана покретања поступка за утврђивање одговорности радника.

(3) Извршењу изречене мјере за повреду радне обавезе не може се приступити ако је протекло више од три мјесеца од дана коначне одлуке којом је мјера изречена.

4. Лакша повреда радне обавезе

Члан 56.

(1) Лакшом повредом радне обавезе сматрају се повреде радне обавезе и радне дисциплине које нису одређене као тежа повреда: кашњење на посао и одлазак прије истека радног времена, некоректан однос према

странкама и колегама и друга понашања која штете угледу установа и институција, а која ће се утврдити појединачним колективним уговором.

(2) За учињену лакшу повреду радне обавезе може се изрећи мјера писменог упозорења, опомена и новчана казна у висини 10% од нето плате радника у трајању до три мјесеца.

(3) Орган надлежан за вођење поступка и извршење мјера за лакшу повреду радне обавезе је лице одређено статутом или правилником о раду послодавца.

5. Накнаде материјалне штете

Члан 57.

(1) Ако радник намјерно или из крајње непажње проузрокује материјалну штету, дужан је исту надокнадити.

(2) Висину штете, начин и накнаду утврђује надлежни орган, односно послодавац.

(3) Радник који на раду или у вези са радом причини материјалну штету послодавцу може се ослободити плаћање накнаде штете ако би тиме била угрожена егзистенција радника и његове породице.

VIII - ЗАШТИТА ПРАВА РАДНИКА

Члан 58.

Уколико радник сматра да му је од стране послодавца повријеђено право из радног односа, може поднијети писани захтјев послодавцу, да му обезбиди остваривање тог права у року од 15 дана од сазнања за повреду, а најкасније у року од три мјесеца од учињење повреде.

Члан 59.

(1) Радници могу подносити колективне захтјеве ради разматрања и одлучивања о питањима од заједничког интереса за више радника, као и подносити приговоре против појединачних рјешења којима је одлучивано о њиховим правима, обавезама и одговорностима на раду и у складу са радом.

(2) О колективном захтјеву одлучују управни одбор или други по њему по функцији одговарајући орган послодавца.

(3) Ако се колективном захтјеву не може удовољити, надлежни орган је дужан омогућити представницима радника и да усмено образложе свој захтјев.

(4) У циљу рјешавања питања изнесеног у колективном захтјеву коме послодавац није удовољило синдикат има право да предложи образовање арбитраже, чија је одлука коначна и обавезујућа за све стране.

Члан 60.

(1) У циљу рјешавања питања изнесених у захтјеву радник и послодавац спорно питање износе пред арбитражу.

(2) Арбитражна комисија се састоји од три члана, од којих једног одређује послодавац, једног члана одређује синдикат којем радник припада, а трећег члана одређују споразумно.

(3) Чланови арбитраже морају бити лица која имају потребна стручна звања за рјешавање спорног питања.

Члан 61.

(1) Арбитража разматра спорно питање и о њему одлучују на сједници.

(2) Арбитража одлучује у оквиру предмета спора, у складу са законом и овим колективним уговором.

(3) Ако је потребно, чланови арбитраже могу одредити и вјештачење у циљу доношења законите и праведне одлуке.

Члан 62.

(1) Арбитража доноси одлуке већином гласова чланова арбитраже.

(2) Арбитражна одлука мора бити образложена.

(3) Одлука арбитраже је коначна и обавезна за све уговорне стране и против ње није дозвољена жалба, нити се може тражити судска заштита против арбитражне одлуке.

IX - ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

1. Отказни рок

Члан 63.

Радник коме престане радни однос отказом уговора о раду од стране послодавца због престанка потребе за радом радника из економских, организационих и технолошких разлога има право на отказни рок, који зависи од дужине радног стажа радника и утврђује се за:

- а) радни стаж од двије до десет година 30 дана,
- б) од 10 до 20 година 45 дана,
- в) од 20 до 30 година 75 дана,
- г) преко 30 година 90 дана.

2. Отпремнина

Члан 64.

(1) Радник коме престане радни однос отказом уговора о раду од стране послодавца због престанка потребе за радом радника из економских, организационих и технолошких разлога, припада право на отпремнину на терет послодавца.

(2) Висина отпремнине зависи од дужине рада радника код послодавца и износи:

- а) за рад од двије до 10 година, 35% просјечне мјесечне плате радника исплаћене у посљедња три мјесеца прије престанка уговора о раду или која му припада у складу са Општим колективним уговором за сваку навршену годину рада,
- б) за рад од 10 до 20 година, 40% плате из алинеје 1. става 2. овог члана,
- в) за рад од 20 до 30 година, 45% плате из алинеје 1. става 2. овог члана,
- г) за рад преко 30 година, 50% плате из алинеје 1. става 2. овог члана.

X - УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА

Члан 65.

Послодавац је дужан да синдикату омогући дјеловање у складу са његовом улогом и задацима, статутом, програмом и међународним конвенцијама о раду:

- а) да покреће иницијативе, подноси захтјеве и приједлоге и да заузима ставове од значаја за материјални, економски и социјални положај радника.
- б) да се мишљења и приједлози синдиката размотре прије доношења одлуке од значаја за материјални, економски и социјални положај радника и да се у односу на њих определи.

Члан 66.

Послодавац обезбјеђује синдикату сљедеће услове за његово дјеловање:

- а) коришћење одговарајуће просторије и потребне административно-техничке услуге,
- б) накнаду плате у висини од 15 % предсједнику или повјеренику синдиката код послодавца до 100 радника, односно за сваких наредних 100 радника још по 2,5% на основну плату,
- в) накнаду од 25 % на основну плату за професионално обављање функције предсједника (повјереник), гдје је број запослених преко 500, о чему се закључује посебан уговор.

Члан 67.

(1) Синдикалног представника, због његове синдикалне активности, ако дјелује у складу са важећим законима, колективним уговорима и општим актима, није могуће, без сагласности надлежног органа синдиката, распоредити на друго радно мјесто, нити упутити на рад код другог послодавца. Због синдикалног дјеловања послодавац не може синдикалном представнику, без сагласности надлежног органа синдиката којем припада, смањити плату, нити због синдикалног дјеловања покренути против њега дисциплински поступак, нити га на други начин довести у неугодан или подређен положај.

(2) Послодавац може отказати уговор о раду изабраном представнику радника у савјету радника или у органима синдиката за вријеме обављања њихове функције и једну годину након истека функције само уз претходну сагласност министра надлежног за послове рада.

(3) Право из претходног става овог члана траје за вријеме обављања функције и годину дана након истека функције, осим додатка на функцију.

(4) Синдикални представници у смислу овог члана су и функционери синдиката на вишим нивоима који своју функцију обављају волонтерски, а запослени су код послодавца.

Члан 68.

(1) Представницима синдиката мора се омогућити одсуствовање са посла ради присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, сједницама и конгресима и ради оспособљавања на курсевима и семинарима.

(2) Представницима синдиката обезбјеђује се приступ свим радним мјестима код послодавца кад је то потребно за обављање њихове функције.

(3) У случају потребе убирања средстава солидарности, представници радника које синдикат за то овласти имају право да ове активности обављају у одговарајућим просторијама и погонима послодавца.

(4) Представницима синдиката дозвољено је да истичу обавјештења синдиката у просторијама послодавца на мјестима која су приступачна радницима.

(5) Представницима синдиката дозвољава се да користе најмање два часа мјесечно у току радног времена за састанке у предузећу и два часа мјесечно за остале синдикалне активности.

(6) Послодавац је дужан да представницима синдиката дозволи да радницима достављају информације, билтене, публикације, летке и друга синдикална документа.

(7) Послодавац је дужан обезбиједити слободан приступ вањским синдикалним представницима у организацију синдиката организовану код њега, с тим да те активности и посјете буду раније најављене послодавцу. Активности синдиката врше се тако да не иду на штету редовног функционисања послодавца и радне дисциплине.

Члан 69.

Послодавац је дужан обезбиједити обрачун и уплату синдикалне чланарине обуставом износа чланарине из плата радника-чланова синдиката приликом сваке исплате плате, а према одлуци надлежног органа Синдиката, уз писмену сагласност, односно синдикалну приступницу радника.

XI - ИНФОРМИСАЊЕ РАДНИКА

Члан 70.

(1) Послодавац је дужан информисати радника о правима, дужностима и одговорностима, а посебно из Закона о раду, Општег, овог колективног уговора и појединачних колективних уговора, платама, условима рада, начину заштите права радника, општем стању и перспективи послодавца и дјелатности те плановима за будући развој, перспективи радног односа, условима рада и заштите на раду.

(2) Послодавац је дужан да радника обавјештава о свим активностима везаним за утврђивање престанка потребе за радом радника, а сваког радника лично да упозна са могућностима за рјешавања његовог радно - правног статуса.

(3) Синдикат има право да захтијева од послодавца и друге информације значајне за остваривање права радника.

XII - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

1. Остваривање права на штрајк

Члан 71.

Послодавац и Синдикат су дужни предузети све мјере у циљу отклањања узрока који доводе до штрајка, а уколико и поред предузетих мјера до штрајка дође, организује се и води у складу са Законом о штрајку.

2. Заједничка комисија

Члан 72.

(1) За тумачење и праћење примјене овог колективног уговора, рјешавање спорних питања која настану у спровођењу Колективног уговора, учесници споразума формирају комисију у коју улазе по три представника, потписника Колективног уговора.

(2) Комисија доноси закључке консензусом.

XIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

Овај колективни уговор непосредно се примјењује и код послодавца над којим је покренут стечајни поступак, а односи се на раднике са којима је стечајни управник закључио уговор о раду док траје стечајни поступак.

Члан 74.

(1) Учесници у закључивању овог колективног уговора могу споразумно да промијене одредбе овог колективног уговора.

(2) Поступак за измјене и допуне овог колективног уговора може покренути свака уговорна страна, потписница овог колективног уговора.

(3) Измјене и допуне Колективног уговора врше се по поступку по којем је закључен.

(4) Рјешавање насталог спора учесници у закључивању овог колективног уговора могу повјерити и арбитражи.

(5) Састав арбитраже, њена овлашћења, начин рада и одлучивања уређују се посебним споразумом страна у спору.

(6) Одлука арбитраже доноси се консензусом и обавезујућа је за стране у спору.

Члан 75.

(1) Овај уговор закључује се на неодређено вријеме, потписивањем страна уговорница, а ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

(2) Ступањем на снагу овог колективног уговора, за потписнике из члана 1. став 2. овог колективног уговора, престаје да важи Посебан колективни уговор грађевинарства и стамбено-комуналне дјелатности Републике Српске објављен у "Службеном гласнику Републике Српске", број 23/98, те Измјене и допуне Посебног колективног уговора грађевинарства и стамбено-комуналне дјелатности Републике Српске, објављен у "Службеном гласнику Републике Српске", број 26/98.

Број: 106/06
15. септембра 2006. године
Синдикат радника
грађевинарства и стамбено-
комуналних дјелатности РС,
Председник,
Миле Рибич, с.р.

Број: 66/06
15. септембра 2006. године
Удружење послодавца
комуналних и услужних
дјелатности РС,
Председник,
Маринко Буразор, с.р.

САДРЖАЈ**НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

- 1408 Закључци након разматрања Тромјесечног извјештаја о сарадњи са Међународним судом за ратне злочине почињене на подручју бивше Југославије са сједиштем у Хагу за период од 1. јануара до 31. марта 2006. године1
- 1409 Препоруке о моделу будуће полицијске структуре у Босни и Херцеговини1

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 1410 Уредба о методологији за утврђивање нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске2

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ

- 1411 Правилник о остваривању програма огледа ради провјере вриједности нових образовних садржаја, облика, метода и организације рада, нових наставних средстава и опреме у основним школама4

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

- 1412 Рјешење о именовању Комисије за утврђивање приједлога листе судских тумача5

**ВИЈЕЋЕ ЗА ЗАШТИТУ ВИТАЛНОГ ИНТЕРЕСА
УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

- Рјешење број: УВ-2/065
- Рјешење број: УВ-3/066

**СИНДИКАТ РАДНИКА ГРАЂЕВИНАРСТВА И
СТАМБЕНО-КОМУНАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И УДРУЖЕЊЕ ПОСЛО-
ДАВАЦА КОМУНАЛНИХ И УСЛУЖНИХ
ДЈЕЛАТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

- Посебан колективни уговор за стамбено-комуналне и услужне дјелатности Републике Српске7

ОГЛАСНИ ДИО16 страна